

Müügile tuleb koolidele vajalik kodumaa suur seinakaart.

100 aastat tagasi

Koostanud emeriitprofessor **H e i n o R a n n a p**

1. mai

Tallinnas Olga Penderi 6-klassilises Naisterahva Kunst-käsitöökoolis algab kevadine kursus. Õpetatakse kunst-juurdelõikamist ja joonistamist. Õppeaeg kursusel on neli nädalat, käsitöökoolis aga kolm aastat.

4. mai

Haridusministeerium autasustab aurahaga „Hoolsuse eest“ Halliste kihelkonnakooli juhatajat Hans Kirselit, Kõpu kihelkonnakooli juhatajat Peeter Ruubelit ja veel üheksat kihelkonnakooli- või vallakooliõpetajat.

6. mai

■ Rakvere kreisis Püssi vallas Varjali koolimajas uurib poliitsei, kes tallas jalgadega keisri pildi peal ja käristas pildi raamist välja.

■ Peterburi Konservatooriumi professori Wurmi trompeti-klassi lõpetab Paistu kihelkonna Holstre valla noormees, Tallinna Konservatooriumi hilisem rektor ja professor ning helilooja Juhan Aavik.

8. mai

Ikka veel tahab mõni vald palgata koolile õpetaja ilma rahapalka maksmata. Sel päeval püüab Laiuse vallavalitsus saada Kivijärve koolile õpetajat, kel on kooliõpetaja eksam sooritatud ja kes lepib töötasuna põllumaa kasutamisega.

9. mai

Tallinnas lõpeb ministeeriumikoolide juhatajate mitmepäevane koosolek. Vaatamata korduvatele eesti õpetajate ettepanekutele, keelduvad vene ametnikud eesti keele õpetamisest koolis.

10. mai

Tartu Loomaarsti Instituudi juures olevas koolis lõpetavad

kolmeaastase kursuse ja saavad arsti-abilise tunnistuse kaheksa eestlast, kaks venelast ja üks lätlane.

15. mai

Tartu Nooresoo Kasvatuse Selts üürib oma Tütarlaste Gümnaasiumile uued kooliruumid Tiigi uulitsal endises Wöhrmanni tubakavabrikus, kus ruumid avarad, valged ja tervislikud.

19. mai

Tallinna volikogu otsustab asutada linnas kaks uut algkooli ja nimetada need keisri laste auks troonipärija Aleksei Nikolajevitši ja suurvürstinna Olga Nikolajevna nimeliseks kooliks.

20. mai

Järvemaal Albu vallamajas on näitemüük, et kogutud rahaga muretseda Ageri koolimajasse orel.

31. mai

Virumaal Kadrinas on kirikumõisa õuel näitusmüük, mille on korraldanud Kadrina Hariduse Selts. Osavõtt üritusest on nii elav, et toob kooli heaks sisse 900 rbl.

1. juuni

■ Rahvahariduse ministeeriumis Peterburis on istungil arutustel kooliõpetajate poliitilised vaated. Otsustatakse pahe-ma tiiva erakonda kuuluvad õpetajad koolidest eemalda-da.

■ Rahvahariduse minister saadab õpperingkonna kuraatoritele korralduse jälgida, et koolides poleks uuel õppe-aastal klassi suuruseks üle 40 õpilase.

2. juuni

Peterburi Eesti Kooliselts korraldab vaeste eesti poiste ja tüdrukute abistamiseks Ozerku teatri saalis dramaatilise õh-

tu. Etendatakse Molière'i neljavaatuselist näidendit „Ihnus”, mille on tõlkinud P. Toome ja lavastanud hr Juurup. Vaheaegadel mängib aias ja hiljem sees tantsuks sõjaväeorkester.

3. juuni

■ Põlva kirikus õnnistatakse üheksa kurtummade kooli kasvandikku (kuus poissi ja kolm tütarlast) koguduse täisealisteks liikmeteks ja võetakse esimest korda armulauale.

■ Tartu pedagoog, õpikuautor ja kirjastaja Voldemar Tamman alustab suvekuude kursustega neile, kes tahavad astuda kooliõpetajate seminari või sooritada sügisel õpetajannaeksamid gümnaasiumi juures.

4. juuni

Valga Poeglaste Linnakooli kasvatusteadusliku kursuse lõpetab algkooliõpetaja kutsega kuus eestlast, neli lätlast ja kolm venelast.

5. juuni

■ Eestis tähistatakse eestikeelse ajakirjanduse 50. aastapäeva. 5. juunil 1857 ilmus esimene Perno Postimees ehk Nädalileht ja on jäänud kõige enam koolielu kajastavaks pidevalt ilmuvaks ajaleheks Postimehe nime all.

■ Tartu gümnaasiumides on abiturientide lõpetamine. Aleksander I gümnaasiumi lõpetab 19 eestlast, 13 sakslast, kuus venelast ja üks juut. Reaalkooli lõpetab 31 noormeest. Puškini tütarlaste gümnaasiumi lõpetab 31 tütarlast, neist kuus kuldaurahaga. Sama kooli õpetajate täiendusklassi lõpetab 25 tütarlast vastava diplomiga.

6. juuni

Tallinna Reaalkooli lõpetab 36 noormeest, nende hulgas kaheksa parunit. Nikolai gümnaasiumi lõpetab 34 noort meest, nendest Aleksander Truberg kuldmedaliga. Aleksandri gümnaasiumi lõpetab kümme noormeest, kellest kuldmedali saab Assmus Brenner. Pärnu Naisgümnaasiumi lõpetab algkooliõpetaja kutsega 19 tütarlast, neist kuus eestlannat, kaks lätlannat, kolm juuti, viis venelannat ja kolm sakslannat.

8. juuni

Kuressaare Gümnaasiumi asetäitja-direktor hr Pohl saab valitsuse poolt 14-astmelises tsiviilteenistuse skaalas kuuenda – kolleegiuminõuniku – auastme.

10. juuni

Peterburist teatatakse, et kõikides Baltimaid puudutavates küsimustes tuleb pidada silmas vene rahvuslist mõtet, mitte saksa rahvuslaste lootust nende vabadust kasutada ja Tartu Ülikooli taas saksakeelseks muuta.

11. juuni

Viljandi kihelkonna Vana-Tännassilma Risti koolimaja aias on kooliõpetaja A. Tobberi 25 aasta tegevuse äramärkimiseks lastepidu pastor A. Westren-Dolli päevakohase kõne, lastelaulude, meeskoori etteaste ja A. Tobberi seatud lastenäidendi „Hoolas Miku” ettekannetega.

13. juuni

■ Tallinnas avatakse Krauspe ujumise maja, kus pilet täiskasvanule maksab kümme, lastele viis kopikat ja univormis koolipoisid maksavad laste pileti hinna.

■ Kuressaare linnavalitsus küsitseb lapsevanemaid, mis keeles soovivad nad, et nende lapsi koolis õpetataks, ja saavad vastuseks – vene keeles.

14. juuni

Vene kirikukoolide valitsus nõuab ilmalike kooliõpetajate eemaldamist õigeusu koolidest, nii et sügisest nendes koolides vaid diakonid ja salmilauljad õpetaksid.

17. juuni

Nõmme kabelis algavad igapäevased laste jumalateenistused.

19. juuni

Tallinnas Karskuse Kuratooriumis algavad hariduskursuste raames Gustav Suitsu ettelugemised teemadel „Kirjanduse teooria”, „Uuemad voolud ilmakirjanduses”, „Eesti kirjandus”, „Eesti mütoloogia”.

21. juuni

■ Rahvahariduse ministeerium tunnistab kooliõpetajatele antavad kuld- ja hõbeaurahad kahjulikuks, sest need äratavat koolikasvandike auahrust ja mõjuvad sellepärast õppiva noorsoo vaimlise edenemise päälle halvasti.

■ Tallinnas astub kokku erakorraline Eestimaa rüütelkonna maapäev. Otsustatakse avada eestikeelne kooliõpetajate seminar; parandada maanteesillad maakassa kulul jm.

22. juuni

Riia Hambaarstide Kool kutsub eesti noori hambaarstiks õppima.

23. juuni

Rahvahariduse ministeerium teatab, et uutesse avatavatesse koolidesse võib juute vastu võtta piiratud arvul – kuni 10%.

30. juuni

■ Eesti haritlased jälgivad rahvusvahelise „ilmakeele” komisjoni tööd, mis uurib, kas üldse on vaja ühist ilmakeelt ja milline see peaks olema. Leitakse, et esperanto ega bolopük selleks ei sobi.

■ Püha sinod teatab: tervel Venemaal (Balti kubermangud kaasa arvatud) on 43 407 õigeusu kirikukooli, nende hulgas 602 kaheklassilist, 24 687 üheklassilist ja 18 118 luge- ma ning kirjutama õppimise kooli.

Järgneb.